

spelen met Bach – prelude BWV 846

luister- en speellessen, te gebruiken vanaf groep 6

informatie voor de docent: notenbeeld van de eerste vier maten.

Praeludium I - BWV 846



Beluister met de kinderen de eerste 30 seconden van de opname (Glenn Gould, 1962).

Enkele vragen: welk instrument horen wij? Is de muziek kalm of druk?

In de volgende notenvoorbeelden zijn de notenwaarden om didactische reden verdubbeld. Hierbij wisselt een aantal keren de onderverdeling om dezelfde reden. Gebruik **MP3 Begin origineel** aangezien het tempo is verlaagd.

Laat de kinderen kennismaken en spelen met de cadans. Cadans is een regelmatige geleding van de tijd. Voorbeelden hiervan zijn het tikken van een klok of een metronoom.

Beluister **MP3 Begin origineel** en laat de kinderen de cadans ervaren.



Wij gaan op drie manieren met de cadans spelen. Telkens eerst zonder en daarna met de muziek.

zacht meetikken met de vingertoppen

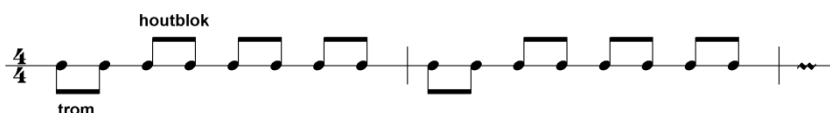


eerst met z'n allen, later gediviseerd



Klap klap tik tik tik tik tik tik klap klap tik tik tik tik tik tik

houtblok



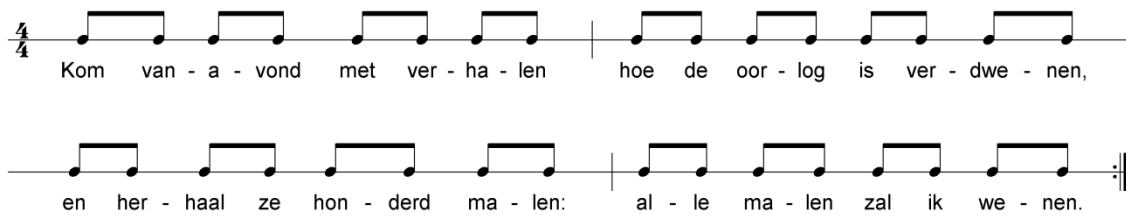
trom

Het muziekfragment dat wij gebruiken telt 8 maten (bij Bach 4). In deze 8 maten zijn alle noten even lang. Zij vormen één doorlopende cadans. Om de kinderen bewust te maken van de lengte van het muziekfragment gebruiken wij als steuntekst twee maal het slotkwatrijn uit het gedicht *Vrede* van Leo Vroman. Lees dit kwatrijn twee keer voor.

De inhoud van dit kwatrijn kan aanleiding zijn tot een nadere behandeling buiten de muziekles om.

Hierna lezen wij het kwatrijn met de kinderen twee keer in een rustige cadans.

Laatste kwatrijn uit het gedicht *Vrede* van Leo Vroman uit de bundel *Uit slaapwandelen*.



Kom van - a - vond met ver - ha - len hoe de oor - log is ver - dwe - nen,
en her - haal ze hon - derd ma - len: al - le ma - len zal ik we - nen.

Gebruik vanaf nu **MP3 Begin aangepast** omdat er een tweede wijziging heeft plaatsgevonden. Naast het lagere tempo zijn in de maten 5 & 6 de twee beginnoten gewijzigd. Uitleg volgt hieronder.

Draai de muziek en laat de kinderen zacht de woorden meezeggen. Zij zullen ontdekken dat het aantal lettergrepen precies past bij het aantal noten van het muziekfragment.

De notenbalk (al bekend uit eerdere lessen; zie onder bij opmerkingen) met de noten die in deze les gebruikt worden. De b' staat tussen haakjes. Die hebben wij niet nodig.

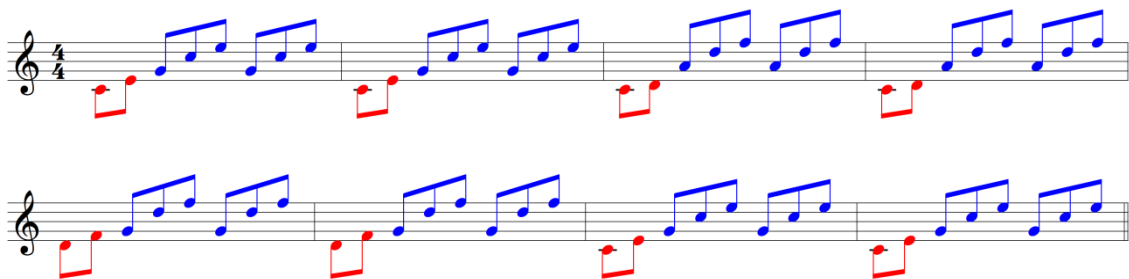


c' d' e' f g a b' c'' d'' e'' f''

Laat de opname horen en de kinderen het onderstaande meelezen.



Voelen en zien de kinderen de regelmaat (cadans)? Wij presenteren het nog een keer, maar iets gewijzigd.



De rode noten horen bij de eerdere **klap - trom** en de blauwe bij **tik - houtblok**. Start de muziek en laat de kinderen meespelen op instrumenten en met bodysounds.

Er is nog een reden om twee kleuren te gebruiken. Kijk goed naar het volgende voorbeeld. Wat valt er op? Er staan nu notennamen bij omdat wij gaan meespelen met klankstaven.

Verdeel de groep in tweeën en start de midi-file. Groep I zingzegt de namen van de rode noten, groep twee die van de blauwe noten.

klankstaven

Neem de lage c – d – e & f en leg deze naast elkaar. Laat een kind de rode noten bij de midi-file op de klankstaven meespelen. De blauwe noten door de overige kinderen laten zingzeggen.

f					f	f		
e	e	e					e	e
d			d	d	d	d		
c	c	c	c	c			c	c

Neem de klankstaven g & a en de hoge c – d – e & f voor de blauwe noten en leg deze in twee groepjes van drie neer. Geef de kinderen een invulblad waarop vier keer dit schema.

a	d	f
g	c	e

In de maten 1/2 wordt dit gespeeld:

a	d	f
---	---	---

De kinderen maken drie blauwe Kringetjes om de onderste vakjes.

g	c	e
---	---	---

Laat de kinderen zelf kringen zetten in de kaarten voor de maten 3/4, 5/6 en 7/8. Bij de maten 5/6 opletten: de g is onder en de d & f zijn boven. De maten 7/8 zijn gelijk aan de maten 1/2.

maten 3/4

a	d	f
g	c	e

maten 5/6

a	d	f
g	c	e

Ga de vier blauwe melodietjes een voor een klassikaal oefenen. Dat kan door de betreffende vakjes met blauwe kringetjes aan te wijzen. Leg de twee meespeelkaarten boven de betreffende klankstaven. Vervolgens laten wij in een langzaam tempo de acht maten door twee kinderen op de klankstaven meespelen (zonder de midi-file). Verdeel de overige kinderen in een rode en in een blauwe (zang)groep en laat zacht mee zingzeggen.

van improviseren naar noteren (voorbereidend componeren)

De kinderen mogen de drie blauwe vakjes van het eerste melodietje bewerken. Het moeten wel twee identieke groepjes van drie noten worden. Na het uitproberen noteren zij hun vondst op een lege notenbalk. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de balk met notennamen.

enkele voorbeelden met de noten van maten 1/2



Opmerking

Het lezen en schrijven van muzieknoten kan net zo worden aangeleerd als dat gebeurt bij cijfers en letters, namelijk door presentatie (auditief/visueel) en reproductie (schriftelijk). Cijfers worden gebruikt voor het maken van berekeningen, letters voor het vormen van woorden en zinnen. Voor muziek maken wij gebruik van het notenschrift. Noten worden gebruikt om muzikale klanken en zinnen (melodieën) weer te geven.

Begripsvorming vraagt om een geleidelijk en continu proces van oefening, waarbij het verstandig is om aanvankelijk de aspecten toonduur en toonhoogte afzonderlijk te oefenen. Bij muziek is dat nodig voor de ontwikkeling van het (innerlijk) gehoor en geheugen om van daaruit het genoteerde te kunnen reproduceren. De elementaire beheersing van het notenschrift is daarbij een belangrijk en welhaast onmisbaar hulpmiddel.